

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economul”,
„Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Lucea-
fêrul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Flugarul”,
„Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”,
„Victoria”, „Vlădeasa” și „Zlăgheana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 16—, pe 1/2 an K 8—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IV.

Sibiu, 1 Novembre 1902.

Nr. 44.

Defraudațiuni la bănci.

Sub acest titlu găsim în „Spar- und Rentenzeitung” un interesant articol de actualitate, pe care îl dăm aci tradus în întregime. Eată ce se dice în acel articol:

„Trăim timpuri, în cari senzația dominează terenul, timpuri, în cari falimentele, defraudările, falsificările, etc. devin epidemice. S’au întâmplat defraudări și mai mari și mai extinse decât în timpul din urmă, dar nu s’a mai întâmplat, ca aparatul de control să încete complet de a mai funcționa. Să se întâmple, ca la o întreprindere cu mulți, cu foarte mulți directori și consilieri de supraveghiere, să se poată ascunde contări și să se falsifice bilanțuri șapte ani de-arândul, fără ca să se descopere înșelătoriile, aceasta este totuși culmea evenimentelor de până acum. Se poate deci înțelege marea iritațiune, ce au produs-o în săptămânile din urmă doue casuri senzaționale de delapidări la doue mari institute de bancă de pe continentul european: la Banca Franciei și la banca austriacă *Länderbank*. Primul cas a fost: furt prin spargere, al doilea: înșelătorie, delapidare și falsificare de documente. În ambele casuri era chestiune de sume foarte mari și anume de 500,000 franci și de 4-6 milioane coroane. Pecat că modalitatea modernă de asigurare contra spargerii și a furtului este întocmită mai mult față cu hoți de casă profesionali.

Că astfel de evenimente escită atențiunea generală, să explică nu numai din punctul de vedere al importanței *internaționale* a băncilor păgubite, ci și prin felul și modul malversațiunilor. Când publicul află, că și cele mai mari bănci nu se pot scuti de păgubiri grave, de furturi și defraudări, atunci involuntar își va pune întrebarea, dacă pretinsa siguranță absolută nu-și găsește stavilă în rafinamentul unui pungaș.

Incidentul dela Banca Franciei a fost prima senzație. Se scia că bolțile institutului sunt absolut sigure contra focului și contra furtului. La pivnițele, în cari în sumă medie se găsește totdeauna 1500 milioane franci în aur și 300 milioane franci în argint, duc nisce scări curbe înguste, ce se termină într’un coridor, care are patru porți mari de fer. Fie-care poartă are trei lăcate diferite, cari se pot deschide numai în prezența casierului principal și a controlorului superior. Și ca să se poată ajunge la tesaurul de aur și de argint trebuie să se parcurgă încă alte 9 porți de același fel. Abia atunci te găsești în fața unui șir lung de casse de fer înalte de 3¹/₂ metri, cari sunt prevădute cu cele mai com-

plicate lăcate de siguranță, așa că de fapt abia să explică cum mâni omenesci au putut viola acest scut al tesaurului. Remâne deci numai posibilitatea, că numai un funcționar, care a cunoscut foarte bine împrejurările, a putut comite furtul. Servitorimea s’a apărat energetic contra încercării de a căuta în șirurile ei pe făptuitorul. Spre liniștire trebuie să avem înaintea ochilor faptul, că la furturi de felul acesta pot dispăre numai sume relativ mărginite, adică neesențiale pentru existența institutului, și aceasta din cauză că banul monetizat are greutate, iar sume mari nici nu sunt transportabile prin persoane singuratică. Un sac cu 500,000 de franci d. e. ar cântări câteva măji.

Mai gravă să prezintă însă întâmplarea mult discutată dela *Länderbank* a Austriei. Că s’au putut înstrăina 4-6 milioane coroane în decursul mai multor ani, fără ca să se fi observat ceva, mai întâi dovedește o inexplicabilă lipsă de atențiune și de controlă. Indolența comptabilității, întrelăsarea unor anumite agende din lene sau din ignoranță, închiderea unui ochiu din partea colegilor mai de aproape la anumite semne suspecte, toate trebuiau să ducă la acest eșec. Era o moliciune și o indiferență în serviciu, cari în sine ar fi fost deja punibile. Defraudările trebuiau să fie descoperite imediat, dacă se purcedea corect după normativele afacerilor. Aceasta o dovedește împrejurarea, că imediat ce a eșit la iveală excrocheria, s’a putut stabili într’o zi deja mărimea sumei defraudate. Reposatul director *Sigmund Rosenfeld* a fost un specialist eminent pe terenul tehnice de bancă și inițiativei sale este a se mulțumi, că *Länderbank* a primit un control organizat după modelul băncii *Credit Lyonnais*.

Epigonilor neînlocuibilului *Rosenfeld* însă le-a lipsit capacitatea de a păstra fidel mai departe această moștenire. Nu trebuie să se uite, că în felul acesta s’au făcut ani de-arëndul *bilanțuri necorecte*, căci defraudările se împingeau de pe un an pe celalalt, fără ca să bată la ochi diferența între pozițiile *Cărții principale* (măestrului) și între pozițiile *cassei*! Aceasta este aproape de necredut și nu aruncă lumină bună asupra „grijei”, cu care transacțiunile dela *Länderbank* au fost înregistrate și contate.

Cu drept să ventilează chestiunea când și cum s’a revisuit ultima dată. Chiar ministrul de finanțe, în al cărui resort se învârtesc multe miliarde, a devenit curios a ști cum un simplu funcționar, a putut înșela ani dearindul organele de control. Probabil s’a revisuit la *Länderbank* tot așa cum se revisuește și la alte multe societăți: După nume cutare este revisorul cu-

tărei sau cutărei societăți și să bucură de avantajul de a îmbrăca posturi mai mult sau mai puțin rentabile de sinecure, iar mai încolo bilanțul îl lasă să fie bilanț.

Nu este deci mai bine a revisui la timp strașnic și corect, sau dacă nu poți sau nu vrei să faci acest lucru, să lași revisia unui om de specialitate, sau dacă nici acesta nu-ți convine, mai bine să renunți la favorul de revisor. Acționarul pretutindenea este amenințat cu perderea dreptului de vot și de dividendă, deci quasi este expropriat și nu ajunge să vadă clar cum să gospodărește.

Dar ce folos? „Nici o învățătură și totul să uită” s’ar pute dice în fața casurilor cari din nou mereu să repetă și dau dovezi despre lipsa de control. Nu s’ar pute găsi un mijloc contra acestora cu ocazia revisiunii legii de acți și comerciale? Nu vom a țese mai departe această întrebare aici, însă credem a pute răspunde cu un decisiv: da. Câte s’ar fi putut evita, dacă domnii consilieri de supraveghiere nu ar avé atât de multilaterale oficii și ocupațiuni. Acesta este un punct foarte delicat în sistemul nostru de acți, care cu timpul să sperăm că va fi sanată. #

Resultatele practice ale expoziției industriale din Sibiu.

I.

Am promis în Nr. trecut, că vom reveni asupra învățămintelor, ce se pot trage din această expoziție.

Constatăm din capul locului, că ea a oferit *prezentului respătala morală* pentru sacrificiile aduse. Toți dearindul, exponenții, aranjeatorii și publicul mare românesc, care a cercetat-o, au rămas satisfăcuți. Îndeosebi aranjeatorii și exponenții au rămas pentru mult timp, putem dice pentru întreagă viața, cu o mare și durabilă mulțămire sufletească. De premii nici nu mai pomenim; căci cu toate-că și de aceste s’a distribuit un număr mărisor, unele nu de desconsiderat, totuși efectul lor nici pe departe nu se poate asemăna cu efectul moral, care a fost imprimat tuturor și va rămâne neperitor.

Viitorului expoziția i-a imbiat însemnate *despăgubiri materiale*.

Expoziția aceasta a avut fără îndoială pentru noi toți o valoare întreită: una *economică*, una *culturală* și una *națională*.

În privința *economică* ea a dovedit în mod neîndoios, că industria noastră de casă (industria textilă) se menține încă, cu toată concurența ne mai pomenită ce-i face *industria de fabrică*, ajunsă deja la un grad imens de dezvoltare.

Industria noastră de casă, ajutată de simplele noastre unelte de lucrat, ca melița, hecela, furca, răsboiul, acul, etc., se svircolesce și acum din toate puterile pentru a ține pas cu industria de fabrică la a cărei dispoziție stau spornicele mașini de scărmanat, de tors, de țesut, de cusut, etc. Trebuie însă să recunoaștem că în lupta crâncenă și inegală, ea a perdut și până acum și perde și de și din teren și astfel cu mijloacele actuale mult nu va mai pute să se susțină. De aceea vor trebui căutate și introduse neapărat și fără întârziare mijloacele de sanare și mântuire; căci multe și mari sunt pericolele de cari industria noastră de casă este amenințată, pericole, cari o fac să se corcească și apoi să se inneece în oceanul industriei de fabrică.

Expoziția a dovedit mai departe, că meseriile încă încep a se desvolta în mod îmbucurător și că articolele confecționate de meseriașii nostri corespund aproape în toate privințele la o mare parte a trebuințelor noastre; anume: articolele de timplărie (măsărit), lăcătărie, curelărie, rotărie, cojocărie, păpucărie, cismărie, sitărie, croitorie, imprimerie, argăsitorie, pilărie, etc. Dar expoziția a dovedit și că mulți rami ai meseriilor nu sunt încă îmbrăcișai de poporul nostru din comitatul Sibiului, ori că, dacă sunt îmbrăcișai, respectivii meseriași nu au expus, și astfel meseriile nu au fost reprezentate la expoziție, ca să putem cunoaște mai cu deamănuntul starea faptică a lucrului.

Pe lângă însemnătatea economică expoziția a avut și o însemnătate *culturală*. Prin ea s’a scos din nou la iveală deșteptăciunea naturală și capabilitatea culturală a femeii române și a meseriașilor nostri. Femeile noastre, adesea fără nici o cunoștință de carte, fără școală, fără învățătoare pregătite în mod științific, confecționează așa de multe lucruri și atât de bine și cu gust, încât capabilitatea ei culturală este tot mai mult aprețiată de străini, iar nouă ne însuflă încredere în puterile și destoinicia noastră, în viitorul și înălțarea noastră. Aceeași dovadă și la serbările sociale și culturale aranjate din incidentul expoziției, la concert și teatru; căci cine ar pute tăgădui, că din prilejul unei astfel de expoziții nu resare și un avânt, ca și pe urma unei biruințe în luptă?

Învățămintele, ce putem trage din această expoziție, în privința *națională* sunt de asemenea multe și mari.

Este, că o unire tot mai strinsă se cimentează între diferitele clase. Plugarul fraternizează cu meseriașul și legăturile dintre ei devin tot mai trainice. Clasa comercianților, ori cât de mică ar fi, se simte și ea mai întărită și mai cu nădejde în fața progreselor nediscutabile ale agriculturii și meseriașului, dela cari așteaptă cu tot dreptul să fie sprijinită, sprijinind totodată și ea celelalte două clase.

În fine clasa *cărturarilor*, găsi-va și ea — în urma manifestațiunilor pe terenul economic și cultural ale țăranei și țeranului, cum și ale meseriașului și comerciantului român — mod și chip de a se apropia tot mai mult de celelalte clase, de a le ajuta, îmbărbăta și înălța cu cuvântul și în faptă. Natural că pe urma acestui ajutor reciproc al diferitelor clase *corpul nostru național* nu poate decât să se întărească, asigurându-și tot mai mult o viață demnă, îndestulită și fericită în concertul celorlalte popoare din patrie și de pe pământ.

Ce alte rezultate folositoare va da expoziția pentru viitor?

Iată câteva:

Dacă *răsboiul de metal*, foarte spornic, îndemănat și făcut anume pentru țărance, — adus din România în ocaziunea expoziției — se va arăta ca împlinind toate condițiile așteptate, reuniunea agricolă va aduce, în folosul țărancilor, alte câteva răsboai la fel, ori va găsi mod de a se fabrica astfel de răsboai în patrie, poate chiar în Sibiu.

Iar mână în mână cu Reuniunea agricolă sperăm că vor merge întru răspândirea acestui răsboiu și alte Reuniuni de ale noastre.

Modestul început, ce s’a făcut prin îmbrăcarea duzinei de *păpuși* în frumosul port neaoș românesc, se va continua de Reuniunea agricolă până se vor agonisi atâtea păpuși îmbrăcate țărănesce, câte porturi mai de seamă sunt. La urmă păpușile vor fi dăruite unui muzeu etnografic.

Nu ne indoim, că odată începută această lucrare, ea se va continua și completa în scurt timp prin reuniunile noastre de femei și cu concursul tuturor Asociațiilor noastre mai de seamă.

O altă colecție de mare preț cuprinde *albumul* cu probe de cusături originale și alese cu îngrijire, cari se vor completa timp de mai multe săptămâni prin cusătoare anume aici în Sibiiu; până se vor fi decopiat aproape toate cusăturile mai alese din expoziție.

Se vor produce tot aici în Sibiiu copii de pe *țesăturile* cele mai originale pentru agonisirea unei colecții de *țesături originale*.

Se va întemeia un *album artistic*, care va cuprinde în mărime redusă numeroase desemnuri tipărite reprezentând acum la început țesăturile cele mai alese din expoziție, iar mai târziu și cusături și chindiseli din patria noastră întreagă.

Tipăriturile albumului vor fi executate în colorii și întocmai la fel cu originalul.

Toate aceste, adică *răsboaiele, păpușile, colecția de cusături, colecția de țesături și albumul artistic* vor fi puse de Reuniunea agricolă în serviciul generațiilor următoare.

Totodată Reuniunea agricolă face tot posibilul pentru-ca unele articole ale industriei noastre de casă să ajungă și în comerț.

De altă parte Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român prin o comisie anume a sa a ales un număr mai mare de obiecte din cele mai originale pentru muzeul etnografic al Casei naționale.

II.

Toate cele întreprinse de fapt de Reuniunea agricolă și de Asociațiune sunt foarte bune; iar rezultatele ce le-am obținut prin expoziție sunt, fără îndoială, de mare preț. Totuși ele nu sunt îndestulătoare și nu ne pot mulțămii.

Se știe, că industria noastră de casă sute și mii de ani ne-a dat singură îmbrăcămintea și alte multe articole necesare în economia casei; ea a reprezentat în trecut și mai reprezintă și în prezent o valoare de multezeci de milioane. Ea a fost până acuma și susținătoarea portului național.

Expoziția din Sibiiu ne dă ansă să ne ocupăm mai pe larg și temeinic de situațiunea actuală a industriei noastre de casă și în legătură cu ea și de situațiunea prezentă a portului național.

Astfel ni se impun din capul locului următoarele întrebări: *care e situațiunea actuală a industriei noastre de casă?*

Cari sunt părțile bune și durabile?

Cari sunt părțile ei slabe?

Unde trebuie ajutat și în ce fel?

Industria noastră de casă se prezintă admirabil în comitatul Sibiiului. Și dacă s'ar pute pune la cale câte-o asemenea expoziție în fie-care comitat cu populațiune românească, suntem convinși, că pretutindenea aptitudinile femeii române ar eși la iveală tot așa de bine ca și aici în comitatul Sibiiului. Peste tot locul s'ar dovedi, că partea cea mai mare a articolelor de industrie textilă se confecționează încă și acum la casă, cu o dibăcie neîntrecută. Anume se confecționează: îi, cămeși bărbătești, mânecare, șurțe, crătințe, învelitoare pachioale, brăcii, brâne, călțuni, obiele, cioareci, glugi, culmi, stergare, leșnicuțe, fețe de perini, merindețe, covoară, lepedeauă, fețe de masă, desagi și peste tot pânză și pânură, etc.

Din toate aceste obiecte expoziția noastră din Sibiiu a avut colecțiuni, unele cât se poate de bogate,

și cea mai mare parte au strălucit prin bogăția și frumseța alesăturilor, cusăturilor și colorilor cum și prin trănicia lor.

Totuși o lacună mare s'a putut observa din cauza lipsirei unor articole de cea mai mare trebuință.

Nu s'a expus s. e. decât ca de mărturie, *pânură* (postav) *de cioareci*, de care se țese în fie-care casă țărănească.

De asemenea nu s'a expus *pânură de mânecare*, de bobauă, de țăndre, de zechi, etc., a cărei producțiune este și ea aproape generală până în timpul de față.

Stralele (toalele), *țolicile* și *sacii* de lână încă au fost ceva mai slab reprezentate în expoziție.

Pânzu curată de cânepă și de in abia s'au putut observa.

Și pentru-ce oare nu se vor fi expus aceste articole atât de importante ale industriei noastre de casă? Ori doară pentru-că nu se mai produc de țeranele noastre?

Unele, da, nu se mai produc decât în foarte mică cantitate, cum s. e. pânza de cânepă și de in, în parte pânura pentru mânecare.

Pânza curată de in și de cânepă, odinioară fala țerancei noastre, a dispărut aproape cu totul — cel puțin în expoziție nu s'a putut observa; iar locul ei l-a luat pânza de bumbac sau cel puțin amestecată din cânepă și bumbac.

Nu voim să afirmăm, că cânepa și inul ar fi eșit cu totul din us. Din contră recunoaștem, că ici-colea femeile noastre se indeletnicesc și în prezent cu cultura și lucrarea lor; dar pe ți ce merge această cultură se restringe, și nu e departe timpul, când pânză de cânepă și de in nu se va mai găsi nici de leac prin casele țerancelor noastre. Cel puțin expoziția ne-a sugerat această impresie. Căci în expoziție țesăturile de pânză au fost cel puțin 80% din bumbac, care este o materie străină procurată toarsă gata, adese-ori și țesută, și care costă pe poporul nostru multe milioane în fie-care an.

De altă parte s'a putut constata că la confecționarea țesăturilor de lână expuse s. e. covoare, șurțe, cătrînțe, traiste, etc. de asemenea se întrebunțează materii străine: pâr, mătasă, fir, ș. a. toate produse străine, cari nunumai sporesc cheltuețele poporului, dar detrag foarte mult și din originalitatea colorilor și nivelor noastre naționale, nu mai puțin din frumseța lor.

Articole confecționate numai din materii de casă mai n'am vădit în expoziție, ca și când exposantelor le-ar fi fost rușine să arete și de aceste. Dacă aceasta e cauza, apoi în ea vedem un semn de slăbiciune, care o credem foarte periculoasă. Am fi lăudat și acum și vom lăuda și pe viitor, cu ocaziunea altor expoziții, mult mai tare articolele confecționate numai din materii lucrate la casă, din lăna oilor proprii, din cânepă și în cultivate în brazda proprie și lucrate dela început până la sfârșit la vatra familiei. Iată articole cari în primul loc ar trebui încurajate și premiate.

Din cele experiate rezultă, că la casa țerancei noastre lucrarea materiilor prime: a cânepii, inului și lănei a dat mult inderet, că *țesutul* se practică pe o scară mult mai extinsă ca *torsul*, și că *cusutul* le întrece; pe când odinioară între aceste trei lucrări de căpetenie se observa o cumpănă dreaptă, și ar fi în interesul poporului nostru să se poată restabili ecuilibrul de odinioară.

Despre modul cum s'ar pute ajuta acestui rău, vom trata cu altă ocaziune. S.

Organisarea prelegerilor poporale.

Am arătat în numărul trecut al foii noastre neapărată trebuință de a începe organizarea *invățământului nostru economic*, și că această organizare deocamdată nu se poate aștepta dela școale, căci școale economice nu avem. Nici chiar popoarele cu mulțime de școale agricole, cum este s. e. între altele, și poporul maghiar, nu rađimă numai în școale. Cu atât mai puțin o putem face noi, cari nu avem nici o școală economică. De aceea la noi se impune în mod iresistibil organizarea invățământului economic pentru poporul agricultor prin prelegeri populare cât mai numeroase

Chestiunea prelegerilor populare economice este o chestiune de mare importanță și deocamdată singura care s'ar pute deslega, credem, cu succes.

Plugarul nostru, mai mult decât alte clase sociale, are trebuință de povețe înțelepte pentru a pute să apuce pe calea progresului și a-și ușora greul vieții; căci, de fapt, greutățile sunt deja multe și mari, și ele cresc pe di ce merge. Astfel că, în urma acestora agricultorul, copleșit de necasuri, nu este neaplecat de a asculta povețe folositoare; cu atât mai mult, că lui, în cea mai mare parte, îi lipsește posibilitatea de a se cultiva însuși prin cetire, din cauza că sau nu scie carte, și dacă și scie, n'are la îndemână biblioteci, din cari să-și stēmpere setea de sciință.

De altă parte vede și plugarul, că timpul iernii este din seamă afară prea lung pentru odihnă și recreațiune fără nici un folos practic, ba dincontră nu arareori împreună cu perderi ireparabile.

Terenul este deci pregătit, și încât se referă la popor toate condițiile sunt date, ca prelegerile populare să se poată începe.

Urmează ca, după cum am arătat în numărul trecut, cei chemați să inițieze prelegerile în cadrul statulelor Asociațiunii pentru lit. și cult. popor. rom.

Aceasta este deocamdată calea cea mai potrivită pentru ajungerea scopului și pe această basă se poate clădi în viitor cu succes în direcțiune economică și culturală.

Iată modalitatea:

Comitetul fiecărui despărțēmēt constă din un președinte și 4 membri aleși, apoi din toți membrii fundatori și pe viață ai Asociațiunii, domiciliați pe teritorul despărțēmētului. Sunt multe despărțēminte, în cari numărul membrilor fundatori și pe viață se ridică până la 10 și chiar 20. În aceste despărțēminte comitetul se compune deci din un număr frumos de membri.

Dacă acum fie-care membru al comitetului s'ar angaja să țină numai 2 prelegeri în timpul iernii, în acest cas într'un singur despărțēmēt s'ar pute ținē mai multe prelegeri decât se țin ađi în toate adunările cercuale ale despărțēmintelor. Și aceasta ar fi un pas frumos spre progres.

Dar nu trebuie să ne basăm numai pe concursul membrilor fundatori și pe viață din comitet; ci ar trebui să se angajeze în acest scop și alte persoane: preoți, invēțători, notari, proprietari, advocați, medici, funcționari de bancă, etc. Puteri capabile și dornice de muncă se găsesc, numai inițiatorul să nu lipsească, și scim că nici acestia nu ne lipsesc.

Deci acum la începutul iernii, fiecare comitet din despărțēmēt ar trebui să țină o ședință, imediat să angajeze persoanele, cari să țină prelegeri, să stabi-

lească programul de acțiune, să defigă comunele unde să se țină prelegerile și timpul când să se țină.

Ca zile de prelegeri se vor alege la început duminicile și serbătorile.

Comitetul va exmite în fiecare comună câte un delegat al său (membru ales al comitetului, ori membru fundator sau pe viață), sub al cărui presidiu se va ținē întrunirea. Acest delegat va avē de ajutor cărturarii din comună, eventual cărturari din comunele învecinate. În chipul acesta s'ar pute ținē cu ocaziunea fiecărui întruniri 2—3 prelegeri, cari ar respândi lumină în masa poporului, și totodată s'ar pute înființa agențurile prescrise în statutele Asociațiunii și eventual biblioteci populare. +

JURISDICȚIUNE.

Director titular și director substitut. O societate pe acții din capitală modificându-și statutele, a enunțat în § 2 al statulelor sale următoarele: Firma societății sunt autorisați a o signa:

1. membrii direcțiunii.
2. directorii numiți din partea direcțiunii.
3. substituii de directori numiți din partea direcț.
4. procuriștii numiți din partea direcțiunii.

Cei de sub punctele 2—4 se denumesc din sinul funcționarilor societății.

Firmarea se face astfel, că firma institutului, scrisă ori tipărită, se subscrie din partea a două persoane îndreptățite la aceasta, dar cu restricțiunea, că procuriștul poate semna firma numai împreună cu un membru al direcțiunii, etc.

Înregistrarea acestor dispozițiuni tribunalul comercial și cambial a refusat-o cu motivarea, că modalitatea de firmare circumscrisă în § 2 pretinde înregistrarea calității resp. a titlului de „director“ și „director substitut“ al singuraticilor firmanți.

După-ce legea comercială nu cunoaște la societățile pe acții, „directori“ ori „substitui de directori“ numiți de direcțiune și fiind-că titlii neadmiși de lege ai funcționarilor societății pe acțiuni nu pot forma obiect de înscriere în registrul firmelor: urmează, că o modalitate de firmare, condiționată de înregistrarea acestor titlii resp. înregistrarea unor statute, cari conțin o astfel de modalitate de firmare nu are loc.

În recursul înaintat contra acestei hotăriri, banca interesată se provoacă la numeroase alte institute de bani din capitală, cari toate își signează firma astfel, precum a cerut ea acum, dovadă că aici este vorba de un us vechiu, admis și de praxa judecătorească.

Pe basa recursului, tabla reg. sub Nr. 2280/1902 a schimbat hotărirea instanței prime și a ordonat înregistrarea modificărilor din chestiune, invocând următoarele motive:

„§ 193 al L. C. permite, ca reprezentarea societății să se incredințeze, — întrucât nu o interdic aceasta statutele — afară de membrii direcțiunii aleși de adunarea generală, încă și altor plenipotențiați ori funcționari ai societății. Prin urmare aceea dispozițiune a statulelor prin care se investese cu dreptul de firmare și unii funcționari ai societății, aleși de direcțiune nu este în contradicere cu legea.

Faptul că în statutele modificate funcționarii autorisați a semna firma societății se numesc „directori“ resp. „directori substituiți“ nu poate servi ca motiv suficient pentru a respinge înregistrarea, pentru-că nici legea comercială și nici ordinațiunile referitoare la purtarea registrelor de firme comerciale nu conțin nici

o dispozițiune, care ar interzice înregistrarea titlilor funcționarilor îndreptățiți a semna firma societății*.

Pîra cambială. Cel-ce a plătit cambia în locul acceptantului, nu poate procedea pe baza cambiei contra girantului.

(Curia reg. Nr. 1183/901).

Semnătura falsă pe cambie. Sentința judecătorei criminale, prin care subscrierea s'a declarat de falsă, ce este drept, încă nu scoate din vigoare decisiul sumar adus pe baza cambiei false; considerând însă de altă parte, că în conformitate cu §. 7 al art. de lege XVI din 1874 sentința judecătorei criminale este, în ce privește chestiunile decise acolo, normativă și pentru judecătoria civilă, aceasta din urmă nu mai poate aduce sentință condamnătoare pe baza declarațiunii cambiale cualificată de falsă din partea judecătorei criminale. — Nici în dreptul cambial și nici în procedura cambială nu se află o astfel de regulă de drept, care ar enunța, că speșele ivite în procesul intentat singuraticilor obligați cambial au să le poarte solidar toți obligații cambiali. (Curia reg. Nr. 608/902).

Rebonificare de interese după dări. În cas de reducere a dării erarul este obligat a rebonifica interese după dările prea mult plătite.

(Hotărîrea min. de finanțe Nr. 52,678/902).

AFACERI FINANCIARE.

Schimbarea biletelor defectuoase de 100 coroane. Consiliul general al Băncii austro-ungare, în ședința din 25 Octobrie c., a stabilit următorul regulativ pentru schimbarea, respective bonificarea parțială a biletelor de 100 coroane, emisiunea din 1902, încât aceste ar deveni nefolosibile sau defectuoase.

Bilete usate dar întregi se primesc drept plată sau se schimbă cu valoarea lor întreagă de cătră toate institutele băncii. Biletele devenite nefolosibile din *înțemplare*, numai atunci se primesc, dacă nu există îndoială cu privire la autenticitatea lor; altcum se vor primi biletele pe lângă confirmare și se vor trimite la cassa centrală a băncii. Biletele *intenționat* diformate și astfel imposibile în circulațiune, sunt a se primi pe lângă o taxă de 10 fil. pentru speșele de fabricațiune și manipulațiune. Biletele, din cari lipsesc *singuratice părți*, sunt a se rescumpăra cu suma corespunzătoare părții fără defecte. Pentru stabilirea acestei părți întregi, se folosește o rețea corespunzătoare mărimei biletului de 100 coroane, împărțită în 100 câmpuri pătrate egale, fiecare de 16.5 mm. late și 11 mm. înalte. Pentru fiecare câmp cel puțin pe jumătate defectuos se subtrage 1 coroană. Bilete găurite, sau din cari sunt tăiate fășii, sau cari par compuse din mai multe fășii, numai în acel cas se măsură imediat și se schimbă, dacă nu se ivesce nici o îndoială cu privire la posesiunea lor legală, sau dacă nu se observă o intențiune vedită de a înșela. La biletele găurite sunt a se subtrage părțile cari lipsesc, la cele compuse din fășii cel puțin 10 coroane. Biletele, cari sunt așa de defectuoase încât măsurarea cu rețeaua descrisă nu ar fi posibilă, sunt a se trimite pentru măsurare la cassa centrală din Viena a băncii.

Incheierea finală a compturilor de stat pe 1901. Ministrul-president K. Széll a prezentat în ședința din 22 Octobrie c. a camerei ung. încheierea

socotelilor pe anul 1901. În budget erau preliminate: Cheltueli K 1,057.046,417, Venituri K 1,057.082,297, Excedent K 35,880. În realitate cheltuelile au fost de K 1,077.371,781 și veniturile K 1.065.488,971 adecă ero-gațiunile au fost mai mari ca veniturile cu K 11.882,810. La veniturile ordinare s'a prelininat un excedent de K 42.274 milioane; de fapt a rezultat un plus de K 82.093 milioane; la cheltuelile ordinare s'a prevădut un deficit de K 42.238 milioane; în realitate a fost un deficit de K 70.210 milioane. Din creditele votate avé să provină un deficit de K 32.97 milioane, din *socoteli rezultă însă numai un deficit de 19.612 milioane coroane*; prin urmare bilanțul este mai favorabil cu 13.358 milioane. Restanțele active ale statului au crescut cu 26.954 milioane. *Creșterea averii statului se cifrează la 86.682 milioane, averea totală netă la 1476.67 milioane coroane. Datoriile totale de stat făceau la finea anului 4.614.442 milioane coroane.*

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 30 Octobrie 1902.

Pregăririle pentru ultimo până acum s'au simțit puțin în Budapesta. Pe piața liberă și ași s'au mișcat afacerile între margini foarte înguste, iar înaintările de cambii la Banca austro-ungară abia au făcut cinci milioane, din cari doue milioane au servit pentru acoperirea scadențelor. Mult mai vioaie au fost afacerile la centrala din Viena; acolo s'au prezentat cambii în sumă de 20 milioane față de 2.2 milioane coroane scadențe. Discontul privat stă pe acelaș nivel cu rata băncii, are însă numai o însemnătate nominală.

În Berlin a produs o surprindere nu tocmai plăcută ultima situațiune a Băncii imperiale, care presintă o scădere a metalului de circa 10 mil. marce, fiind-că altă dată pe timpul acesta se arăta de regulă o creștere.

Capitalul francez începe a se retrage atât din America, cât și din alte state, ceea-ce dă ansă la diferite comentarii. Fapt este că lichidațiunea de ultimo face mari pretensiuni, că Italia apelează la capitalul Băncii franceze și în fine că agitațiunile naționaliste contra casselor de păstrare reclamă această cautelă.

COMERCIU.

Comerțul extern al Austro-Ungariei. Departamentul statistic al ministeriului de comerț austriac tocmai acum a publicat datele despre comerțul extern al teritoriului vamal austro-ungar pe luna *Septembrie a. c.* După aceste date *importul* în luna aceasta (afară de comerțul cu metale nobile) se cifrează cu 131.9 milioane coroane (+ 3.3 milioane coroane în comparațiune cu luna Septembrie 1901), iar *exportul* cu 172.3 milioane coroane (+ 5.2); de unde rezultă pentru luna Septembrie c. un *sald activ* al bilanțului comercial de 40.4 milioane coroane, față de un sald de 38.5 milioane coroane în anul trecut. În lunile *Ianuarie până inclusive Septembrie a. c.* a făcut *importul* 1275.5 milioane coroane (+ 73.1) și *exportul* 1394.2 milioane coroane (+ 39.9); prin urmare *saldul activ* al bilanțului comercial, care rezultă de aci, face 118.7 milioane coroane, față de 151.9 milioane coroane în perioada corespunzătoare a anului 1901. După *cantitate* s'au importat în decursul celor

noue luni trecute 71·6 milioane măji metrice și s'au exportat 124·6 milioane măji metrice, adică s'a exportat mai mult cu 53 milioane măji metrice.

*

Activitatea ministeriului ungar de comerț în an. 1901. O parte însemnată din anuarul statistic despre activitatea guvernului în anul expirat se ocupă cu activitatea ministeriului de comerț. Din cauza depresiunii economice generale și a greutăților ivite în urma situațiunii politice-economice neclarificate, acest ministeriu nu poate arăta rezultate mai însemnate; trebuie însă constatat că între limitele date s'a lucrat cu diligență și abnegațiune. În cele următoare vom schița pe scurt rezultatele acestei activități.

Rețeaua căilor de comunicațiune s'a sporit prin trecerea dela municipii la stat a mai multor linii în lungime de 242 kilometri. La căile de comunicațiune municipale nu s'a întemplat nici o schimbare mai esențială, cu toate acestea s'au spesat pentru construirea astorfel de căi 1·4 milioane coroane.

Pentru **investițiuni în linii ferate** a stat la dispozițiunea ministeriului suma de 25·3 milioane coroane. În decursul anului s'a continuat construirea liniei paralele între Budapesta și Marchegg, Kelenföld-Győr și transformarea liniei Piski-Petroșeni; s'au mărit gările din Fiume, Debrețin, Timișoara, Cluș, Brașov, Arad, Oradea-mare, etc. Pentru ajutorarea liniilor ferate vicinale au stat la dispozițiunea ministrului K 1.300.000, cari s'au și întrebunțat. Rețeaua căilor ferate ungare s'a sporit cu 171·1 kilometri = 1 procent; iar la finea anului erau în lucrare 142 kilometri.

Cu privire la **navigațiunea internă** merita să fie amintite planurile pentru **portul comercial Budapesta** și pentru **canalurile navigabile**. Planurile și preliminarul pentru construirea portului comercial la Budapesta sunt făcute astfel, ca lucrarea întreagă să se poată efeptui în mai multe perioade chiar și mai îndepărtate una de alta și cu toate acestea deja după stadiul prim să fie un port complet deși mai mic, dar care să satisfacă pe timp mai îndelungat cerințele comerțului și industriei. Planurile generale pentru **un canal navigabil între Dunăre și Tisa** s'au terminat în primăvara an. 1901.

Depresiunea generală asupra mersului afacerilor a avut asupra circulațiunii de **postă, telegraf și telefon** numai într'atâta o influință oare-care, încât progresul și dezvoltarea acestor factori ai vieții economice s'a făcut între margini mai înguste. În anul 1901 s'au înființat 71 oficii postale nouă și s'au acordat 117 concesiuni de agenturi postale. Distribuirea specială a jurnalelor încă s'a extins la 71 piețe. S'au creat în 38 comune oficii telegrafice nouă, împreunate cu serviciu postal; s'au arangiat în 45 comune stațiuni telefonice, cari se pot folosi și pentru mijlocirea de telegrame; iar 56 oficii postale și telegrafice s'au provădut cu telefon. Legături nouă telegrafice respective telefonice s'au inactivat între Budapesta—Kecskemét, Nyitra, Cluș, Timișoara—Vârșet, Cluș—Brașov, Turda, etc. Numărul oficiilor postale la finea anului 1901 era de 4998, al oficiilor telegrafice de 3364, al cutiilor postale de 10,808; lungimea rețelei telegrafice era de 22,948 kilom.

Numărul expedițiunilor postale a fost 511·548 milioane bucăți, din cari singură expedițiunea de jurnale face 121·6 milioane bucăți. Pachete postale s'au expedit 20·7 milioane bucăți în valoare de 5222 milioane coroane; circulațiunea de asignațiuni și recepieri postale se cifrează cu 1125·5 milioane coroane, în mandate postale 25·819 milioane coroane. Intratele din circulațiunea poștei și telegrafului au fost 49.924,000 K,

eșitele 35.511,000 K așa că a rămas un excedent de 14·4 milioane coroane. În **circulațiunea internațională de telegraf** se intenționează construirea unei linii directe între Budapesta și Constantinopol pentru a pute concura cu linia telegrafică proiectată din Germania peste Austria și România la Constantinopol. Pentru a stabili o legătură telegrafică directă între Ungaria și Italia s'a luat în perspectivă punerea unui **cabel submarin dela Fiume la Ancona**.

Datele referitoare la **industrie și meserie** oferă un deosebit interes. Între marginile bugetului au stat la dispozițiunea ministrului în scopul ajutorării industriei 1.888,000 coroane, din cari K 710,000 le-a folosit pentru industria mică, K 635,000 pentru industria de fabrică, K 203.600 pentru industria de casă, K 63,000 pentru expozițiuni și K 94.000 pentru instrucțiunea lucrătorilor. Pe terenul fabricilor s'a asigurat fundarea a 21 fabrici nouă cu un capital de investițiuni de 11.260.000 coroane precum și lărgirea unor fabrici existente cu un capital de 5 milioane coroane, în cari sunt ocupați 4419 lucrători. Fabricelor amintite li s'a asigurat o subvențiune de stat împărțită pe 10 ani de total K 2.156,000 ceea-ce însemnează o încărcare a bugetului anual de K 215,600. Din aceste fabrici 4 sunt pentru prelucrarea lemnului, 8 fabrici textile, 6 pentru industria de metal, 2 de conserve și 2 fabrici vor produce gulere și mangete.

Cu privire la activitatea **muscului comercial ungar** se amintesece, că la 35 expozițiuni s'a realizat o circulațiune de 8.225,000 coroane.

Favoruri de stat s'au acordat la 69 întreprinderi industriale existente, la alte 43 întreprinderi li s'au asigurat anticipativ și la 56 fabrici li s'au prelungit privilegiile acordate mai de mult.

Cu privire la alte reglementări ale afacerilor comerciale sunt unele proiecte în lucrare, pentru altele să adună încă date.

Cât despre **comerțul extern** raportul se mărginesce a constata pe scurt, că tratativele pentru înnoirea convențiunii vamale și comerciale în sensul legii sunt în curgere; tot asemenea și pertractările pentru stabilirea unui nou tarif vamal autonom și în fine că cu considerare la expirarea convențiunilor comerciale cu statele externe, s'au continuat lucrările pregătitoare.

Raportul amintesece mai departe toate acele dispozițiuni, cari s'au luat pentru dezvoltarea **marinei noastre comerciale** precum și activitatea diferitelor societăți de navigațiune. **Comerțul portului Fiume** a crescut mult în anul expirat. Acest avânt este a se mulțami exclusiv exportului, care s'a ridicat dela 6·2 milioane centenari metrici (q) la 7·9 milioane q, și în valoare dela 119·9 milioane la 165·4 milioane coroane. Importul însă a scădut dela 4·3 mil. la 3·7 mil. q.

Despre **dezvoltarea generală a industriei** se dice în raport, că încă tot nu putem înregistra un progres așa de îmbucurător și evident, cum am fi îndreptățiți a aștepta după activitatea protecționistă continuată de mai mulți ani din partea statului și a societății. Această stare este a se atribui în mare parte depresiunii economice apăsătoare, al cărei efect îl resimt toți ramii economiei noastre naționale, dela care ne puteam aștepta la ori-ce mai curând, decât la întărirea slabei noastre industriei.

Un progres mai însemnat pe terenul industrial putem spera numai după o schimbare favorabilă a situațiunii economice, care să animeze spiritul de întreprindere, să pună în lucrare capitalul, ce observă o ținută rezervată și să ridice puterea de cumpărare. O pedecă destul de însemnată a dezvoltării industriale,

contra căreia se plâng meseriașii este în multe cazuri și indiferența publicului consumator, care arată o antipatie directă față de producțiile indigene.

Raportul se mai plânge cu privire la *liniile ferate*, că stagnațiunea generală a afacerilor și recolta slabă au lăsat urme evidente în mersul lor. Rețeaua căilor ferate a crescut, cum am amintit, abia cu 1% ajungând la o extensiune totală de 17,264 kilometri, cu linii paralele au fost 957 kilometri; proprietatea statului sunt 7677 kilometri. Capitalul întreg investit în căi ferate face 3319 milioane coroane, din cari 2217 milioane coroane fac liniile statului. În mijloace de mișcare (Fahrbetriebsmittel) are statul investite 428 milioane coroane. Starea mijloacelor de mișcare era la finea anului 1901 de 65,592 bucăți, din cari 64,042 bucăți sunt proprietatea căilor ferate de stat. În 1901 au transportat căile ferate ungare 67 milioane călători și anume: 831,000 pe cl. I, 11.600,000 pe cl. II și 52.230,000 pe cl. III, iar soldați 2.390,000. Mărfuri s'au transportat 43.03 milioane tone. Venitul din transportul mărfurilor a fost de 196.22 milioane coroane și cheltuielile de 155.49 milioane coroane.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Ceres“ societate comercială pe acții în Satul-nou (Réva-Ujfalu). Aceasta întreprindere pentru negoțul de cereale și-a ținut a II-a adunare generală la 28 Septembrie a. c. sub presiul dlu P. Stoica, fiind notar dl Pompiliu Burz, verificatori ai procesului verbal dnii Traian I. Marcu și Vas. Dimineața și scrutinători dnii Ioan Gașpar și Ioan Roșul.

Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere s'au luat spre sciire și s'a aprobat bilanțul, împreună cu propunerea pentru acoperirea pierderii de K 1802.97. În direcțiune a fost reales dl P. Stoica.

În raportul său către adunarea generală direcțiunea a motivat pierderea suferită cu faptul, că anul expirat a fost un an abnormal și nefavorabil pentru comerțul de cereale, îndeosebi pentru negoțul cu curuz, în care a fost plasat aproape întreg capitalul întreprinderii. Direcțiunea însă își exprimă speranța ca pierderea acum suferită se va acoperi în abundență în alți ani favorabili.

Pierderea s'a hotărât a se acoperi din venitul anilor următori.

*

„Economul“ institut de credit și de economii, soc. pe acțiuni, filiala Gherla. Precum aflăm institutul „Economul“ din Cluj, a deschis în piața Gherlei o filială sub firma de sus, chemată a satisface trebuințele de credit ale populațiunii române din Gherla și jur.

Dintre băncile noastre au avut până acum filială numai „Albina“, la care s'a alăturat acum și „Economul“. Felicitările noastre și succes bun!

*

Din registrul firmelor. „Munteana“ în Offenbaia. Șters: Dr. Eugen Pătăcean.

*

Acțiuni furate. Direcțiunea institutului de credit și economii „Detunata“ din Bucium ne roagă să publicăm următoarele:

Atragem atențiunea băncilor noastre să nu amănesteze sau cumpere acțiunile „Detunata“ Nr. 455 și 456, cari au fost furate dela proprietarul George Toma lui Nicolae, împreună cu coalele de cupoane și pentru a căror amortisare s'au întreprins cele prescise de lege.

CRONICĂ.

Defraudare la „Aradi Ipar- és Népbank“ în Arad. Epidemia defraudărilor continuă a grasa la noi în țeară. În zilele acestea s'au descoperit la „Aradi Ipar- és Népbank“ o defraudare de K 309,000.— comisă în curs de vre-o 10 ani de directorul general al acestei bănci Adolf Böhm, care parte a pierdut aceasta sumă la bursă, parte și-a plătit cu ea datoriile făcute. Defraudarea a descoperit-o șef-contabilul băncii, Hechs Béla, care a urmărit deja de mai mult timp cu neîncredere activitatea directorului său.

Böhm deschidea la bancă, pe numele unor locuitori cu vază din Arad câte un cont, efectuind în numele lor diverse afaceri de bursă; diferențele ce se iveau le anticipa banca și se treceau în debitul comitenților fictivi. Sosind în zilele acestea în absența directorului Böhm, dela un agent de bursă o telegramă prin care se cerea de urgență achitarea unei diferențe de K 40,000, Hechs, căruia i s'a părut lucrul suspect, a cercetat cauza mai deaproape și a dat de urma manipulațiunilor frauduloase.

Tras la răspundere, Böhm, care zace bolnav, aproape de moarte, și-a recunoscut păcatele, evaluând însuși dauna cauzată la circa K 305,000.

Cu toată mărimea daunei banca nu este periclitată, căci direcțiunea garantează pentru ori-ce pagubă provenită din defraudarea aceasta și a depus deja K 200,000.—

Spre a preveni ori-ce crasă, ce ar pute provoca năvălirea în massă a deponenților la ghișeurile băncii, direcțiunea a luat din timp toate măsurile de lipsă, îngrijindu-se de numărarea necesar. De fapt deja în ziua primă s'au replătit depozite în sumă de K 400,000 ceea-ce a liniștit puțin spiritele agitate și a restabilit încâtva încrederea publicului.

Scontrarea efectuită imediat după descoperirea defraudării a constatat că mai sunt și alte iregularități.

„Aradi Ipar- és Népbank“ s'a fondat la 1869, posedă un capital social de K 1.000,000, Reserve de K 773,000 și Depozite de K 5.000,000. ○

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 29 Octobre 1902.

Grâu de Bănat	per 50 kg. vinde	7-10— 7-55
„ „ Tisa	„ „ „ „	7-40— 7-75
„ „ Pesta	„ „ „ „	7-30— 7-70
„ „ Alba-reg.	„ „ „ „	7-40— 7-70
„ „ Bacica	„ „ „ „	7-35— 7-65
Secară	„ „ „ „	6-20— 6-60
Orz	„ „ „ „	5-25— 5-65
Ovės	„ „ „ „	6-15— 6-45
Porumb	„ „ „ „	6-50— 6-55
Rapiță	„ „ „ „	10— 10-50
Untură de porc B.-Pesta	„ „ „ „	72-50
Slănină (clisă)	„ „ „ „	61-50 63-50

Bursa de București.

Cursul din 29 Octobre 1902.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	97 ¹ / ₂
„ „ internă 5%	„ „	—
„ „ 274 mil. 4%	„ „	86 ³ / ₄
„ „ 1898 4%	„ „	87 ¹ / ₂
Fonciare rurale 5%	„ „	99 ³ / ₈
„ „ 4%	„ „	88 ¹ / ₂
Scris. fonc. urb. București 5%	„ „	88
„ „ Iași	„ „	81 ¹ / ₄

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 29 Octobrie 1902.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.	v. cor.	p. 100 K
5	Renta unit. Bancnote, Mai, Nov., 16% ⁰ dare	101-10	101-10
5	arg. Ian., Iulie. 16% ⁰ "	101--	101-10
4	Losuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20% ⁰ "	183—	185—
5	" " " 1860 à fl. 500— " 20% ⁰ "	151-25	152—
5	" " " 1860 à fl. 100— " 20% ⁰ "	184—	184—
—	" " " 1864 à fl. 100— " 20% ⁰ "	252—	253—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	120-70	121-50
—	" " Cor.	100-35	100-50
3 1/2	" " de invest.	91-30	—
	Datoria publică ungară.		
4	Kenta ung. aur. scut. de dare	120 50	120-50
4	" " Cor.	97—	—
4 1/2	Impr. C. ferate d. a. 1889, aur, " " "	—	—
4 1/2	" " " " 1889, arg. " " "	—	—
4 1/2	" " " " 1876, aur.	—	—
—	" ung. cu premii à 100 fl.	203—	204—
4	" p. regul. Tisei sc. de dare	159—	160—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav.	101-50	101-50
3	Impr. p. regul. Porții de fier	87-35	87—
4	Oblig. rurale croato-slavone	—	99—
4	" " ungare	98-50	98-75
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	108—	—
4	Obl. Soc. Temes-Bega	98-10	98-50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	107-50	—
2	" " sârbesci à 100 fr.	89—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	114—	—
—	Impr. bulgar 1889	107-75	107-50
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	97-90	—
3	" " " " cu premii, 1880	265-50	—
4	Banca austro-ungară	101-25	101-25
4	" " " "	—	101-25
4 1/2	Banca comer. ung. Pesta	100-80	101-50
4 1/2	Obl. com. ung., Pesta, amort.	106-15	106-25
4	" " " " 50 1/2 ani.	98-50	101-50
4	" " " " Casei de păstr., cap., Pesta	97—	97-50
4	Inst. de credit fonciar ungar	99—	—
3 1/2	" " " " " "	98-50	99-25
4 1/2	Banca hipotecară ungară	101—	101-25
4	" " " " " "	101 10	101-75
4	" " " " cu premii	255—	126—
4 0/10	Casa de păstrare regnic. Pesta, 50 ani	—	98—
5	Albina, Sibiiu	—	102—
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiiu, em. IV.	—	101-70
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu, em. VI.	—	101-50
	Losuri.		
	Basilica, à fl. 5—	19-60	20 80
	Credit, à fl. 100—	431—	433—
	Clary, à fl. 40— v. c.	206—	—
	Soc. p. Navîg. Dunăreană, à 100 fl. v. c.	—	—
	Buda, à fl. 40—	202—	200—
	Pálffy, à fl. 40—	187—	188—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	55-75	57—
	" " ungară, à fl. 5—	28—	29-25
	Rudolf, à fl. 10—	76—	—
	Salm. à fl. 40— v. c.	249—	—
	Salzburg, à fl. 20—	80—	—
	St. Genois à fl. 40— v. c.	260—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	432—	—
	Triest, à fl. 50—	245—	—
	"Jó sziv", à fl. 4—	—	10-50
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-40	11-41
	" " c. reg.	11-37	11-31
	Napoleon'd'or (20 frci sau 8 fl. v. a.)	19-09	19-09
	20 Marce germ. aur	23-47	23-48
	5 ruble rusesci	—	2-53
	Bilete germ. 100 M.	117-05	117-07
	" franc. 100 Fr.	95-35	95-42
	Ruble, bilete, 100	253-75	—
	Lei românesci, 100	—	95-20

Prețul per bucată

**Drepturile, datorințele
și responsabilitatea membrilor din direcțiune**

de

Alfred Kormos,

traducere autorizată de

Constantin Popp,

funcționar la Centrala institutului de credit și de economii „Albina“.

Prețul 3 cor.

Se poate comanda la traducător în Sibiiu sau la Librăria archidieceasană din Sibiiu.

In editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:**Problemele Reformei Băncilor,**

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1—, leg. K 1-50.

Anuarul Băncilor Române

Anul I (1900). Anul II (1901). Anul III (1902).

Prețul: câte K 3—.

Se comandă la Administrația „Revistei Economice“ în Sibiiu (Nagyszeben).

Irina Dietrich

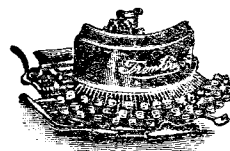
(Sibiiu, str. Pintenului 7).

absolventă a școalei comerciale din Laibach, dă instrucțiune în stenografia germană și în scrierea cu mașina de scris.

Tot aici se pot lua informațiuni asupra

Mașinelor * *

* * de scris,

sistem american, de prima calitate.

Aceste mașini se pot întrebuița la scrierea în limba română, maghiară, germană și franceză, dau până la 12 copii simultane, au tipuri legibile și multe alte avantagii.

Prețul K 360—.